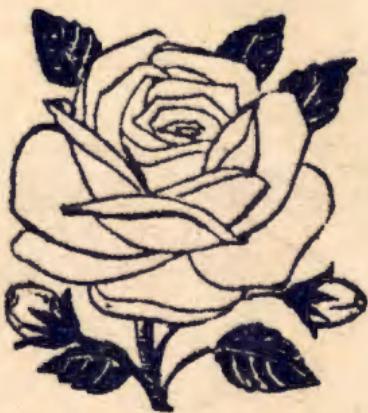

9BGA1

9BGA1

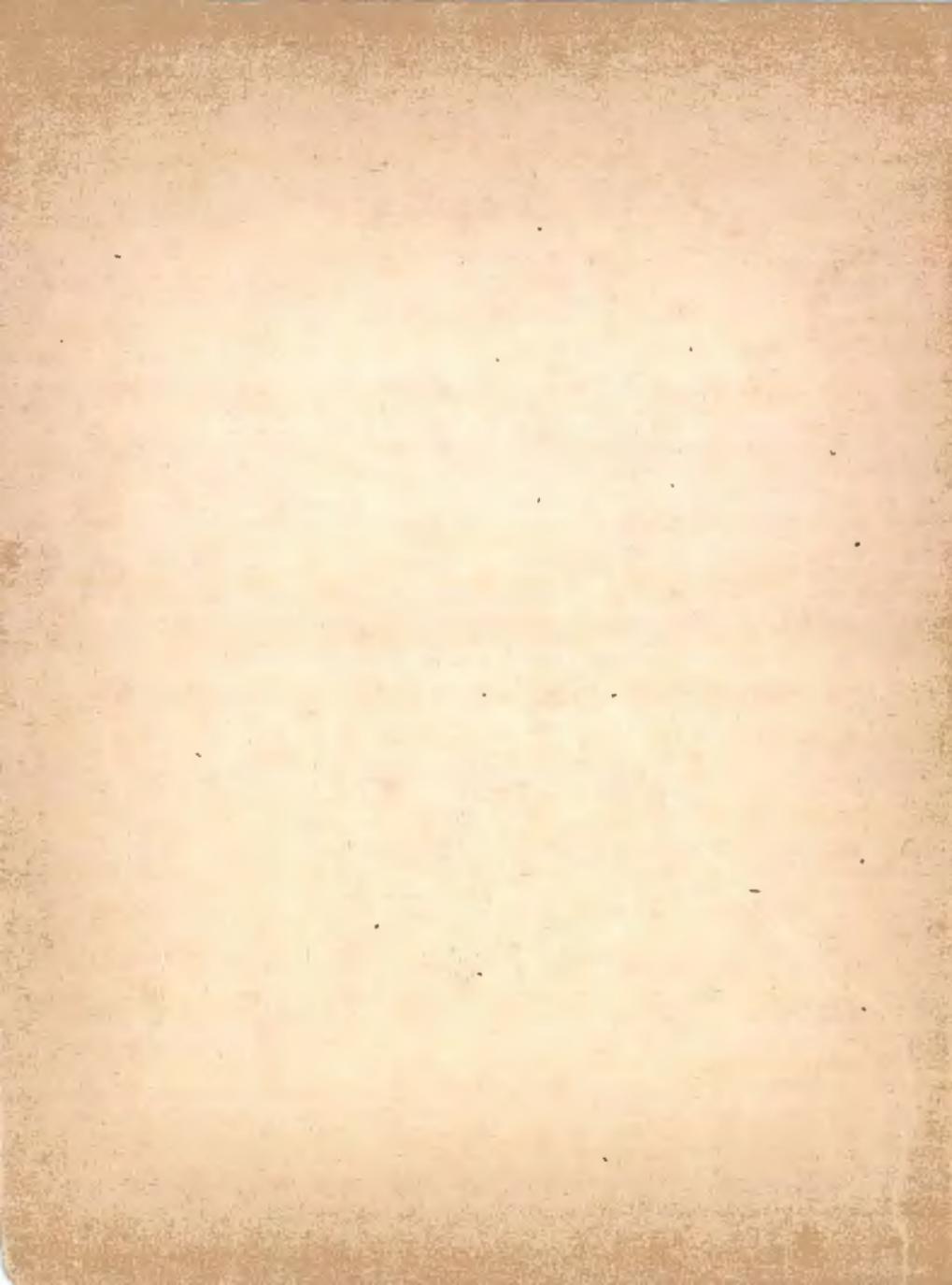
અધ્યક્ષા

(એક સંવાહ)

આપાતરકતા :

દેવ. ડિ. મતલાલ આશીર્વાદ

અહુદુલ્લા

(એક સંવાદ)

અહુમદ (મુસિબમ) — સમાચાર સાંભળ્યા કે ?

યાકૃષ્ણ (વદ્ધારી) — કેવા સમાચાર ?

અહુમદ — તેથે એન્ડિ વિષેના.

યાકૃષ્ણ — તેના બાન વિષેના ? પરંતુ તે તો ડેટલોઝ
અઠવાંદી ઉપર બનેલી ભીના છે.

અહુમદ — ના રે ના; આજ સવારે જે અકરમાત થયો
તે સંબંધી પૂરું છું.

યાકૃષ્ણ — મેં તો તે વિષે કાંઈ સાંભળ્યું જ નહોંદું.
અકરમાત ગંભીર હતો કે ?

અહુમદ — ગંભીર તો ખરો જ, જો કે સહભાગ્યે ખતર-
નાક તીવ્યાંઓ નથી. તેના ઉપર એક મોટર ટેટસી ફરી વળી,
નેથી તેનો પગ ભાગી થયો, અને તેને હાસ્પિટલમાં લઈ
જવામાં આવ્યો.

યાદું—હું તેને બહુ ઓળખતો તો નહોતો, પરંતુ આ વાત સાંભળી મને ખરે જ ધંધું હુંથી લગે છે.

અહુમદ—એવા એક સારા માણુસને લગ્ન બાદ થોડા જ સમયમાં આમ દ્વારાને જવું પડે એ ધર્થી શોચનીય બાધત કહેવાય.

યાદું—સારો માણુસ ! તેમ કહેવાનું કાર્ય કારણ !

અહુમદ—જો ભાઈ, પ્રથમ તો તે મદ્દપાન કરતો નથી, રૂમજાનના ઉપવાસ રાખે છે, નમાજ કરે છે અને બે વાર તો મંજુ કાર્ય આવ્યો છે.

યાદું—તેના જેવા તો બીજી કેટલાયે માણુસોને જુદું ઓળખું હું, છતાં હું તો તેઓને કાંઈ જ સારા કહું.

અહુમદ—હશે, પણ જેહ તો ખરે જ એક ભદ્રો માણુસ છે. તેનું હદ્દ્ય ધંધું જ દ્વારા છે. દાખલા તરીકે બે માણુસ એક સાથે પસાર થઈ ના શકે એટલા સાંકડા પૂલ ઉપર થઈને એક દિવસે તે જતો હતો, તે જ વેળાએ એક વૃદ્ધ આધીણી રીતી માથા પર ચોટલું લઈ ને સામેથી આવતી તેણે જોઈ. તે તરત જ પાણો કર્યો, અને ચેકી રીતી પસાર થઈ ગઈ રીતી સુધી એક બાળું જિબો રહ્યો.

યાદુઅ—એક ખીને ખાતર તેણે એવું કહ્યું એજ તમારા કહેવાનો અર્થ છે ને? ખીને જોઈને આમ તેના માગ્માથી હી જવું તે એક ભરદેને તો ન જ છાંગે.

અહુમદ—અરે બાધ! તે તો ચીંઘરેહાલ, મોંભા એકેય દીત ના ભળે તેવી એક કદરપી વૃદ્ધ ખી હતી. તે કાઈ સુંદર ખી પણ ન હતી!

યાદુઅ—મને તો લાગે છે એક ખીના માગ્માથી આ પ્રમાણે જેણ હી અયો. તે તો તેના ચારિગ્યની નામળાઈને લઈને જ. આવા નથ્યા મનના માણ્યસને સારો કહેવાય જ થી રીતે!

અહુમદ—નામળાઈ નહિ. તને માટે ખસી જવાની તને કોઈએ ફરજ પાડી ન હતી, તેણે તો વિવેકની ખાતર તેમ કહ્યું.

યાદુઅ—અમે તેમ હોય, પણ એણે તો જે સહેલું હતું તે કહ્યું. બળવાન માણ્યસે તો પોતાના હક્કને જ વળગી રહેવું જોઈએ.

અહુમદ—વાત તો ખરી કે કહ્યું રક્ષાથી ફરવા માટે

બળવાન ભાષુસ પેતાનો હાવો આગળ ધરે છે, બળવાન સાથે
માયાળુ પણ અની શકાય છે એ પણ ખરં છે. ભીલ એક
દિવસે જૈદ જ્યારે ટ્રામમાં મુસાફરી કરતો હતો, ત્યારે મીઠાઈ
વેચનાર એક છોકરો પણ તે ટ્રામમાં ચઢ્યો. હવે ટ્રામના
ઉતારણો પેકી એક માયુસના હાથમાં ફરવા જતી વખતે લઘ
જવાની લાડકી હતી. આ ઉતારણો પેલા છોકરાને ઉતારી
પાડવા માટે તેને લાડકી મારી, અને તેની ડેટલીક મીઠાઈનો
ચૂરા કરી નાખ્યો. આથી પેલો છોકરો તો રસવા લાગ્યો.
ટ્રામમાંના ડેટલીક માયુસો તો આ જોઈને હસવા લાગ્યો,
પરંતુ જૈદને તો અહુ માહું લાગ્યું. તેણે પેલા છોકરાનો ખાં
લઘને પેલા મારનારને કહ્યું, કે એવું કરતો તમને શરમ લાગતી
જોઈએ. પછી તો ટ્રામના ભીલ માયુસો પણ તેવાતે અંભત
થયા, અને એ બિચારા છોકરાને આ પ્રમાણે હેસન કસાર
પેલા નિર્દ્ય માયુસને ચૂરા થઈ ગયેલી મીઠાઈની ડિંમત ભરી
આપવી પડી.

યાહુણ—હા, ભાઈ, હવે સમજયું. આ અને બાઅવોઅં
જૈદ માયાળુ વર્તન દાખલ્યું. લોકાને તેઓની મુશ્કેલીમાં તેણે
અદ્દ કરી. તેને સારો માયુસ કહેવાનું કારણ હું હવે સમજ્યો.

અહુમદ—જો, આ એ કિસા જે મેં તને કલા તથી
તું જૈદને એક બલો ભાષુસ ગણ્યો, તો પછી ધણ્યો બલો ભાષુસ
તું કોને કહે ?

યારુથ—હું તો ખાડું ખું કે જે ભાષુસ આવી ભલા
કામ હંમેશાં કરતો રહેતો હોય તને ધણ્યો બલો ભાષુસ
કણી શકાય.

અહુમદ—જણે ખીલાંની સેવા કરતો હોય, એવું તે
નિત્ય વત્તાન રાખે એમ જ ને ?

યારુથ—મને તો એમ જ લાગે છે. પરંતુ તું આ બાધ્યત
જે રીતે રજૂ કરે છે તે મને તો વિચિત્ર લાગે છે. ખરી વાત
તો એ છે કે મને સેવક જેવા શર્ષદ્દી જ પસંદ નથી; કારણ
કે તેઓ ધણ્યું ખરું તો ખુશામતીઓ. હોય છે અને પછીથી
તેઓ છેતરપિંડી કરવા પ્રયત્ન કરે છે.

અહુમદ—જો તેઓ સેવક થવા ભાગતા ન હોય તો જ
તેઓ એમ કરે. ખરેખર બલો ભાષુસ તો ભાષુસો પ્રત્યે એક
સેવક તરીકે જ વતે છે, કારણ કે ધર્શિર આપણા બધાનો
સ્વામી છે તે વાત તે ધાર રાખે છે. આથી કરીને જ અણુલ્લા
નામ અમારા લોકોમાં અતિ પ્રિય થઈ પહુંચ્યું છે.

યાદુણ—જ્યાં સુધી માણુસ ઈશ્વરનો સારો સેવક થતો નથી, ત્યાં સુધી તે માણુસોનો સારો સેવક થઈ શકતો નથી, એમ જ કહેવું છે ને ?

અહુમણ—હા, એમ જ.

યાદુણ—તો પછી આ ભાસ્ટાઈ ને આપણે જૈદમા જોઈ અને જેનાં આપણે વખાણ કર્યાં તેનું કારણ એ જ હોવું જોઈએ કે તે ઈશ્વરનો એક સારો સેવક છે,

અહુમણ—વાત એમ જ છે.

યાદુણ—તો પછી ઈશ્વરનો ને સર્વોત્તમ સેવક હોય તે જ સર્વોત્તમ માણુસ પણ હોય.

અહુમણ—અમારા ધર્મમા અમે અથ ઈન્સાન ઉલ કામિલ (સંપૂર્ણ માણુસ) વિષે ધર્થી વાર વાત કરીએ છીએ, પરંતુ આજ પહેલાં અને કદીએ વિચાર નહોતો આંધો કે સંપૂર્ણ માણુસ તે તો સંપૂર્ણ સેવક જ હોઈ શકે.

યાદુણ—સેકાંગો પૂરે અમારા પ્રયત્નબર યશાયાહે પણ આવું જ કાઈક કહ્યું હતું.

અહુમણ—સેકાંગો પહેલાં ! એ તો એ અનાયા જેવી

વात કહेवाय; અને આપણું તો અત્યાર સુધી તે વિષે કદી વિચાર સરખે પણ આવ્યો નહોતા.

યાદુઅ—ના, તે શું કહેવા માગે છે તે જ મારાથી તો કદી બરાબર સમજાયું નથી.

અહુમદ—જોઈએ તો ખરા, તેણે શું કહ્યું છે ?

યાદુઅ—અરે લાઈ ! એ તો એક બંધુ લાભી વાત છે, બંધું જ પ્રશ્નના સેવક વિષે છે.

અહુમદ—પ્રશ્નનો એ સેવક હતો કોણ ?

યાદુઅ—અમારામાંનું કોઈ તે કદી પણ સમજ નથી. કેટલીકવાર બોલનાર પ્રણોધક અમારી ગ્રન તરફ આગ્રણી ચીંખતો હોય પરંતુ અન્ય સ્થળે તો અસાધારણ જોટાળા જેણું અછ ગમેલું હેખાય છે; ખડીકમા કોઈ શુલામ, તો ખડીકમા કોઈ રાજ તરફ એ શું છે તે જ મારાથી સમજાતું નથી.

અહુમદ—એ તો બંધુ વિચિત્ર કહેવાય. લાવ, મને વાચી તો સંભળાવ.

યાદુઅ—તેની શરાત આ પ્રમાણે થાય છે : “ શુલો, આ મારો સેવક, એને હું નિભાવી રાખું છું... ” (યશાયાહ ૩૩; ૧-૪).

અહુમણ—ખરે જ આ તો એક ગુલામ જ માલમ પડે છે.

યાદુથ—“એ મારો પસંદ કરેલો છે, એના પર મારો જીવ સંતુષ્ટ છે...”

અહુમણ—ઇથરનો પસંદ કરેલો ગુલામ, એ દેખીતું છે.

યાદુથ—“તેનામાં મેં મારો આત્મા મૂક્યો છે...”

અહુમણ—એક પયગંબર હાથ એવું પણ લાગે છે.

યાદુથ—“તે વિહેશીઓને ધર્મ પ્રગટ કરશો...”

અહુમણ—લે ભાઈ, એટલે સુધી તો સ્પષ્ટ છે. આ માણસ તે ઇથિરનો પસંદ કરેલો સેવક હતો, જેને એક પયગંબર તથા ઉપરેશક તરીકે પસંદ કરવામાં આવ્યો હતો.

યાદુથ—હા. પણ હજી તો તેં કશાતાત જ સાંભળી છે.

“તે ખૂબ પાડ્યો નહિ, ને પોતાનો સાહ જિંચો કરશો નહિ, ને રસ્તામાં પોતાની વાણી સાંભળાવશો નહિ છુંદાયેલા બરુને તે લાગી નાખશો નહિ, અને મંદ મંદ સળગતી હિવેટને તે હોલાવશો નહિ; સલ પ્રમાણે તે ધર્મ પ્રગટ કરશો.”

અહુમણ—લે, આ તો જૈના જેવું જ કંઈક છે. પૂલ ઉપરથી પેલી વૃક્ષા તે છુંદાયેલા બરુ જેવી હતી, અને જે તેણે

६

तेन जेरथी हउसेलो। भार्या छात तो ते छुंदायेलुं भइ आँगी
नाघ्या जेवुं जू थात। एतो हीक; परंतु पेली धर्म विषे शी
आधत छे?

याहुअ—भने आगण वाचेवा हे : “ ते पृथ्वी पर धर्मने
स्थापित करो, त्या सुधी ते भाँड थनार नथी, ने नाउमेह थरो
नहि; अने टापुओ तेना बोधनी वाट जेशे.” जुओ छे ने के
ए अधा उपरात ते नियमस्थापक पशु लागे छे, भाषुसोने
न्याय अने धर्म जखाववानी पशु वात करवामा आने छे。
वणी दूरना टापुओ तेना बोधनी राह जेता हता; अतु पशु
कहेवामा आवे छे.

अहुमह—ओवी जलनो न्यायाधीश निमावुं ते केटलुं
सरस कहेवाय ! पेक्षा कभावा आतर आजे केटला अधा भाषुसो
न्यायाधीश थाय छे ! परंतु न्याय अने धर्म दुनियामां स्थापित
थाय ओवुं भरेभर मध्यनारा तो नहि जेवा ज ने ?

याहुअ—हु पशु आगण छे : “ मे यहेवाहे तने दद
हेतुथी बोलाव्यो छे. तारा हाय हुँ पकडी राखीश, तारु
रक्षाय करीझ ” (यसायाह : ४२ : ५-७).

અહુમહ—એટલા માટે જ ઈશ્વરે તેનું રક્ષણુ કર્યું. તેણે
પૃથ્વી પર ખર્માં રથાપિત કરવાનો નિશ્ચય કર્યો હતો એ દેખીતું
છે; અમારા પયગંભરે (ઈશ્વરની આત્માની અને રહેમ તેના ઉપર
દોડો) પણ એમ જ કલ્યું હતું, “ઈશ્વરની આત્માઓ પાળો,
અને તે તમારું રક્ષણુ કરશો; ઈશ્વરની આત્માઓ પાળો અને
તે તારી આગળ છે એવું તને ભાવું પડશો.” કયા લોકોનો
તે ન્યાય કરવાનો હતો તે વિષે કાંઈ ઉલ્લેખ કરેલો છે ?

યાદુષ—હા, આગળ આ પ્રમાણે કહેલું છે, “તને
લોકોના હકમાં કરારદિપ (એટલે બહુદી લોકોને), ને વિહેશાઓને
પ્રકાશ આપનાર (એટલે કે બાકીની માનવજલ) કરીશ ”

અહુમહ—આ તો એક વિશ્વવ્યાપક સનંદ કહેવાય !

યાદુષ—હા, અને તને ને કામ સૌપાયું હતું તે આ પ્રમાણે
છે : “આધળી આખોને ઉધાડે, બંધીભાનામાંથી બંધીવાનોને,
ને ડારાગૃહમાંથી અંધકારમાં બેસનારાઓને બહાર કાઢે.”

અહુમહ—અરે લાઈ, આ તો એક દાકતાર અને જરૂતાતું
બલું કરનાર પણ જણાય છે. લોકોએ ફેદલા દ્વારા દ્વારા તને
આવકાર આપી વધાવી લીધે છે !

याहुय—अरे ! विचित्रता त्वा न रहेगी छे. भील इडरा
 उपर्योग जोर्दि बडाशे के लोडाए तेना साथे घड़ पिङ्कारपात्र
 वर्तन डयुं होय औवुं जखुय छे. तेना पोताना न मुखभायी
 नीकणेवा खण्डो सांबगे : “ परंतु में डयुं, में अमयो न
 श्रम कर्यो छे, में पोतानुं सामर्थ्यं नकायुं ने व्यर्थं अजनी
 माप्युं छे; तोपथु मारा छनसाइ यहोवाहनी पासे, ने मारा
 बहसो. मारा हेवना हाथमां छे; ” (यशायाह ४६ : ४) “ प्रक्षु
 यहोवाहे मारा डान उधारया छे; तेथी में इलूर डयुं नडि; ने
 हुं पाणो छाड्यो नडि. में मारनारनी आगणा आरी, भीठ,
 तथा वाण ऐंची डानारनी आगणा भारा ग्रास खर्यो; अप-
 आन तथा थूं करवा छता में भारुं मुख ढाकी हीकुं नडि.
 पथु प्रक्षु यहोवाह भने भद्द करशे; तेथी हुं अभवायो नर्थी;
 तेथी में तो भारुं मुख अकमकना पथर नेवुं कहेयुं डयुं छे,
 हुं जालुं झुं डे भारी इनेती थवानी नर्थी ” (यशायाह ४० ख-७).

अहुमह—में तो आवुं कहीये सांबज्युं नहेहुं. ओक
 भाष्यस पोताथी थाय तेट्हुं बधुये भीलायोना दुकमां करतो
 हतो, अने तेऽयो त्म तेना पर थूंकता छता अने भीठ पर

માર્સતા હતા અને તેના વાળ એંચી કાઢતા હતા. પરંતુ ઈંધિરના ઉપર જ તેણે ભરાસો રાખ્યો એ તેણે બરાબર જ કયું, એમ હું આતરીથી માતું છું. ઈંધિરે તેને તેઓના પંલમાંથી જરૂર છાડાવ્યો જ હશે.

યાકુલ્ય—અરે ! તેઓ તો આથીએ આગળ વધેલા જખુાય છે : તેનો ચહેરો અને તેનું હસ એવા વિશ્વ થયા હત્યા કે જણે તે માણુસ “જ ન હોય” (યશાયાષ પર : ૧૪). “તે માણુસોથી વિકારાયેલો તથા તણયેલો હતો; હુઃખી પુરુષ ને દરદનો અતુભૂતિ, ને જેને જોઈને આપણે સુખ અવળું ફેરલીએ, એવો તે વિકાર પામેલો હતો, ને આપણે તેની કદર ખૂલ્ય નહિ” (યશાયાષ પર : ૩-૧૧).

અહુમદ—જે હું ત્યા હોત તો હું તેની કદર જરૂર કરત. એક લલો માણુસ આટલી હું હુઃખ વેઠે તે વિચાર મારાથી તો સહન જ ના થાય.

યાકુલ્ય—“ ખ્યાત તેણે આપણું દરદ માણે લીધાં છે, ને આપણું હુઃખ વેઠાં છે; પણ આપણે તો તેને હખુાયેલો, દેવથી માર પામેલો થથા પીડિત થયેલો માન્યો.”

અહુમદ—જોએ એવું સમજ્યા હોય કે તે દેવથી મારે
પામેલો અને પાજિત થયેલો હતો, તેઓને મૂર્ખ નહિ તો
બીજું શું કહેવાય? કારણું કે આપણે અધ્યાત્મા તો જાણ્યાં છીએ
કૃ જેણો ઈશ્વરનું માનતાં નથી તેઓને જ દેવ તરફથી માર
પડે છે.

યાદુષ—હું પણ એ જ ભતનો શું; પરંતુ જે તેમ જ
હોય તો તેને દુઃખ પણ જ શા માટે? આગળ પ્રણોધક
કહે છે તેમ હોય તો જ એ અની શકે. “આપણા અપરા-
ધીને લીધે તે વિધાયો; આપણા પાપોને લીધે તે કયડાયો;
આપણું શક્તિ પ્રાપ્ત કરાવવાને માટે તેને શિક્ષા થઈ, ન
તેના સોણથી આપણું સાનાપણું મળ્યું છે.”

અહુમદ—“આપણા અપરાધો! ” “આપણા અપ-
રાધો” એથી શું સમજવું? શું તેનો અર્થ એવો થાય કે
તમારા યહુદી પૂર્વનેના પાપ? શું તેઓ બહુ જ નહારા હતા?

યાદુષ—હું તેમ નથી માનતો. આપણામાના બીજાઓ
કરતાં તેઓ કંઈક વિશેષ દુષ્પ હતા એવું હું ધારતો નથી.
પરંતુ આગળ તો સાંભળ : “આપણે સઙ્ગ વેટાની યેડે બદલ

અર્થાં છીએ; દરેક પોતપોતાને માર્ગે વળ્ણ જયો છે, અને બહો-
વાહે તેના પર આપણું સર્વના પાપનો ભાર મૂક્યો છે.”

આહુમદ—“આપણે સર્વ,” “દરેક;” આથી તો આતું
જ જણાય છે કે જણે આપણું પાપોએ તેને આ અખું કણું
પહોંચાડ્યું. મારું પાપ મને પોતાને દુઃખી કરે, પણ તે સિવાય
અન્યને પણ તે દુઃખી કરે એવો તો મને ઘ્યાલ જરૂરો પણ
કદી આવ્યો ન હતો. શું તેને આ વાત ખરેખર કષક્ષ લાગે છે?

યાદુથ—શક્ય કરતાં પણ એ કંઈક વિશેષ છે. કારણ
કે આપણે જણીએ છીએ તેમ, જે એક ભલા માણુસને
પોતાના મિત્રોનાં પાપને લીધે વેઠવું પડે છે, તો એક સંપુર્ણ
માણુસને માત્ર તેના મિત્રો અને ઓળખીતપોતાને
માટે જ નહિ પણ, બધાં જ માણુસોનાં પાપને માટે દુઃખ
વેઠવું જ પડે એ ખાતરીપૂર્વંકની વાત છે.

આહુમદ—પણ ભાઈ, પાપ આપણે કરીએ અને દુઃખ
ખાજે વેઠે એથી દ્વારાહો શો?

યાદુથ—સાબણ; જે મને જેમ માત્રમ પડે કે મારો
પાપોને લીધે મારા મિત્રને વેઠવું પડે છે, તો પ્રથમ વાત તો

એ જ અને કે હું પાપ કરતો અટકું.

અહુમદ—“તેના સોળથી આગણુને સાળપણું મળ્યું છે” એ વાત હવે સમજાઈ, એનો રૂર્ધ એ જ થાય એમ અને બાગે છે.

ધારુથ—હું પણ એમ ભાનું છું; વળી તું જણે છે કે જનાવરીના અલિદાનથી પાપોની ભાંડી અળ છે એ વિચારથી અમારા યદ્દું પૂર્વને પરિવિત હતા. તેથી પાપ રહે કરવાનો મુખ્ય હું: અસહન જ છે એવી સુયના આ જ ઘ્યાલમાં રહેલી હતી. તેથી જ આપણે આગળ વાચીએ છીએ કે, “તેના પર હૃદામ ગુણરવામાં આવ્યો. તોપણું તેણે નન્દ થઈને પોતાનું મો ઉધાડ્યું નહિં; હલવાન વધ કરવા માટે લઈ જવામાં આવે છે તેના જેવા. અને દેશી પોતાના કાનરનારની આગળ મુંગી રહે છે, તેના જેવા. તે હતો. તેણે તો પોતાનું મો ઉધાડ્યું જ નહિં.”

અહુમદ—હવે આગળ શું આવશે તેનો ઘ્યાલ આવી ગયો. વધ કરવા માટે એક હલવાનની ભાડીક તેને દોરી જવામાં આવ્યો, અને તેને મારી નાખવા જેવા છરો ઉગાભવામાં

आव्यो के तरत ज ईर्खरे तेने अचावी लीयो। आतो ईच्छावीभ
ईस्माएवनुं अलिदान आपवानी तेयारीमा हतो तेना नेवी
वात थ।

याकूप—ईस्माएव नहि पथु ईर्खाके।

अहुमह—बले अम कहे; कहेने के “तेना धीकरो।”

याकूप—आई, तुं हज्जे भूल करे छे, कारण के प्रेताना
सेवकने मेतभायी अचावी देवा भाटे ईर्खरे डाईपथु जलनी
हरभियानगीरी करी नही।” शुलभयी तथा न्याय सुकादायी तेने
आई जवामां आव्यो; तेनी पेठीना भाषुसोभायी केणे विचार
कर्यो के, भारा लोकना अपराधोने लीधे तेना पर भार पह्यो।
ने तेने ज्वताएोनी भूमि परथी भारी नापवामां आव्यो ?
तेनी कर्यर हुएनी नेगी हरावेली हती, अने तेनी भरस्तु-
वास्थामां ते इव्यवाननी संधाते हतो; जे के तेषु अपकार कर्यो
नहोतो, ने तेना मुखमां कपट न हतुं तोपथु यहोवाहनी
भरण तेने कर्यवानी हती; तेषु तेने हुःभी कर्यो...”

अहुमह—ना, आई ना। आ वात भारे तो गणे जितरे
ज नहि। आठला सारा अते अला भाषुसने ईर्खर कही आम
भदवा हे ज नहि।

યાકૂણ—મારી પણ એ હંમેશની મુશ્કેલો છે. દાજીદાની ગીતોમાં એક ટેકાણે કહેલું છે કે, “તને તારા સર્વ માગેમાં સંભાળવાને માટે તે પોતાના ફૂતને આગા આપશે; તેણો પોતાના હાથે તને ધરી રાખશે, રખેને તારો પગ પણ્ઠેર પર આદળાય” (ગીત ૬૧ : ૧૧, ૧૨).

અહુમદ—હા, હું પણ એમ જ માનું છું. જે ધૂષર ભલો હોય તો ઘરીત જ તેણે પોતાના સેવકોની સંભાળ લેની જોઈ એ.

યાકૂણ—આમ હોવા છતો હું તો ખાતરીપૂર્વક કૃપા જ કઢી થડું તેમ નથી. એ વાખત વિષે આ રીતે વિચાર કરીએ તો કેમ? ધારો કે એ માણુસે હતા અને બંને પ્રભુતા આ સેવકની જેમ સત્તાવણી થવા છતો માયાળું અને નમ્ર હતા; હવે આમાના એકને તેનો વધ થવાનો હતો એફલામાં ધૂષરે ખાચાવી લીધો; જ્યારે પેલા બીજાએ તો મરણનું કષ્ટ વેક્ષાં જોઈતો. પણ માયાળું અને નાન સ્વભાવ છોડ્યો નહીં, હવે એ બેન્ધાથી વિરોધ સારો કઢ્યો. કહેવાય?

અહુમદ—આ તો એક કોષ્ટકો છે, પરંતુ હું સા ધોરું

શું કે જે ભાણુસ ભરણું સુધી અડમ રહ્યો તે જ ભાણુસ વિશેષ
આરા કહેવાય.

યાકુણ—તો પછી ઈશ્વરનો સેવક જે એક સંપુણું
ભાણુસ છે તો તેણે દુઃખની છેદી હું સુધી સહન કર્યું જ
હાજું જોઈ એ.

અહમદ—જ્યા સુધી તને લાગેવળાગે છે ત્યા સુધી તો
એ બરાબર છે. પરંતુ આ રીતે તને ભરવા દેવો અને શરમ
અને નામોશીભા તની જિંદગીનો અંત આવે એ શું ઈશ્વરે
વાજણી કર્યું કહેવાય?

યાકુણ—હું ભૂલ્યો, મેં હજ વાચન પૂરું નથી કર્યું.
હવે આગળ સાંભળ : “તેના આત્માનું દોષાર્થપર્યા થશે
લારે તે પોતાના સંતાન જેશે, દીર્ઘાયુ થશે, તને હાથે
મહોવાહનો હેતુ સરળ થશે. તે પોતાના આત્માના કષ્ટનું
હજ જોઈને સંતોષ પામશે.” ભરણું એ આ વાતનો કાઈ
અંત નથી. ઈશ્વરનો આ સેવક તો તેના ભરણ બાદ કરી
જવતો થશે, અને જે કષ્ટઅય જીવન તેણે ગાલ્યું હતું તે
તરફ દશ્પાત કરતા તે સંતોષ અતુલવતો હવો. વળી આ
ખીજ એક કલમ તો મારે તને અગાઉ વાંચી સંભળાવવી

જોઈતી હતી : “ જુઓ, ભારો સેવક ઉહાપણ્યથી વર્તોશે, તૈ ડિગત થઈને છિચ્ય પદ્ધીએ પહોંચશો, તથા અતિ મહાન થશે” (યશાયાહ ૫૨ : ૧૩).

અહુમહુ—હા, ખીળ કુવનમાં તને તેમો બદ્લો। આપવાથી ધખરના ન્યાયનું રક્ષણું થઈ શકે છે એ હું હવે સ્પષ્ટ સંમજ ગયો। તમારા પ્રભોધક યશાયાહે એક લદ્ધા માણુસનું ધણું ઉમદા ચિત્ર આલેખ્યું છે.

આદ્ય—તો પછી તું પણ એમ જ ધારે છે ને કે ધખરને સેવક તે ખરે જ એક લદ્ધો અને સારો માણુસ હતો ?

અહુમહુ—તેના કરતાં વધારે સારા માણુસ વિષે મેં કદી પણ સાંભળ્યું નથી. વળી; દાક્તાર તરીકે, શિક્ષક તરીકે, ન્યાયધીય અને પ્રભોધક તરીકે જેણું માણુસોની સેવા બળવી અને માણુસોએ તને હું અનુઝી હઈને ભારી નાખ્યો ત્યાં સુધી જેણે તેઓની સેવા કરવાનું ભારી જ રાખ્યું, એના કરતાં વધારે સારો માણુસ ડોઈ હોય એમ હું માનતો જ નથી.

યાદૂણ—હું પણ કણૂલ કરું છું, કે તેના કરતાં વિશેષ સારો। ભાણુસ કોઈ હોઈ શકે નહિ. એ બધું કાદ્યનિંક તાં નહિ હોય, કે બધી એવો ભાણુસ સાચે જ થઈ ગયો। એ કેવી રીતે શાખી કદાય ? જે એવો ભાણુસ અને કદી મળે તાં હું તો તેને ભારા બોમિયા અને નમૂના તરીકે રાખું.

અહુમણ—હું પણ જરૂર એમ જ કરું. પરંતુ નમૂના કરતાં આપણું કંઈ વિશેષ બાબતની જરૂર છે એમ અને બાગે છે, અને આપણા ઉપરથી પાપનો ઘોંટાણી શકે એવો કોઈ ખરેખર હોય કે કેમ તે વિષે મળે તાં કંઈ સમાનતું નથી. કદાય આ બાબતે આપણો સ્નેહી અણૂલ મસીહ આપણું કંઈ મદદરૂપ થઈ શકે.

યાદૂણ—ચાલ ત્યારે તેને બોલાવીએ.

(તેઓ તેને બોલાવે છે, એથે અણૂલ મસીહ નામનો એવું પ્રિસ્તી પ્રવેશ કરે છે);

યાદૂણ—આઈ અણૂલ મસીહ ! જે, યશાયાહ પ્રણોધને ધર્શના ને સેવક વિષે ઉલ્લેખ કર્યો છે તે સંબંધી અમે વાત કરતા હતા. શું તેં તેના વિષે કઈ સાંકેતિક છે ?

અણદુલ ભર્સીહ—અભયત, એક દિવસે તથી તો
તમારા સભાસ્થાનમાં ઉપરેથ પણ કર્યો હતો.

યારું—શું અમારા સભાસ્થાનમાં ? ત્યારે તો એક
ખરેખરો મળુંથ હોવો જોઈએ, નહિ ?

અણદુલ ભર્સીહ—“નાઓરેથ નંબા તે ઉછર્યો હતો ત્યા
તે આવ્યો, અને પોતાની રીત પ્રમાણે વિશ્રાભવારે સભા-
સ્થાનમાં જઈને તે વાચવા સાર જિનો થયો ” (લુક ૪;
૧૫-૨૧) એવો તેના વિષે ને ઉદ્દેશ કરેલો છે તે તો કીઢી
વાચ્યો ન નથી !

અહુમહ અને યારું—(અને એક સાથે), ના, ભાઈ,
મહેરથાની કરીને અમને કહે તો ખરો.

અણદુલ ભર્સીહ—યશાયાદ પ્રણોધકનું પુસ્તક તેને આપ-
વામાં આવ્યું. તેણે તે પુસ્તક ઉધાડીને, નંબા નીચે પ્રેમાણે
લખેલું હતું; તે જગા કાઢી.

“પ્રભુનો આત્મા મારા પર છે, કેમકે હરિદીઓ આગળ
ચુલ્હાતાં પ્રગટ કરવા સારુ તેણે મારો અભિપેક કર્યો છે; બંધી-
વાનોને ખૂટકો તથા આધળાઓને દૃષ્ટિ પાંમવાનું નાહેર કરવા,

ધાર્યાંથ થેબાઓને છોડાવવા તથા પ્રભુનું માન્ય વરેસ પ્રગત
કરવા સારુ તેણું અને મોકલ્યો છે (યશાચાહ ઈ; ૧ લુક
૪; ૧૮,૧૯). તેણું પુસ્તક અંધ કલું અને સેવકને પાછું
આપીને તે એસી ગયો. અને સભામાં સહૃદ્દી નજર તેના પર
ઈરી રહી હતી. તે તેઓને કહેવા લાગ્યા કે, આજ આ ખર્ચ
બેખ્ફ તમારા સાંબળતાં પૂરો થયો છે (લુક ૪; ૧૦,૧૧).
યાદુંથ—એ માણુસ કોણું હતો ?

અધ્યાત્મ મસીહ—કોણું હોય ? નાજારેથનો ધસુ જે
અથે સારું જ કર્યો ઇયો અને જેણી આરક્ષતે ઈશ્વરે પરાક્રમો,
આશ્ર્યો તથા ચયતનારો કરાવ્યાં. દુષ્ટ માણુસોના હાથમાં તેને
પરસ્વાધીન કરવામાં આવ્યો, જેઓએ તેને વધુસ્તાને જડાવીને
મારી નાખ્યો. પણ ઈશ્વરે તેને મરણુંની વેદનામાથી છોડાવીને
ઉંડાપ્યો; કેમકે મરણુથી તે બંધાઈ રહે એ અશુક્ય હતું
(પ્રે. કુ. ૨; ૨૨-૨૪).

અહુમદ—પ્રભુનો સેવક હોવાનો તેનો દાવો બીજા
લોકોએ માન્ય રાખ્યો જુરો ?

અધ્યાત્મ મસીહ—પ્રથમ તો નહિ જ, કારણ કે એ દાવો
અતિ ધ્રુણા અહાન હતો, પરંતુ જેમ જેમ લોકોએ તેતે અરી

શીત ઓળખ્યો; તેમ તેમ તેઓએ સેટેઓકદમ અંજૂર રાખ્યો.
એક હિવસે એક હથથી ઘોણે બગાયાહ પ્રથોધાઠું પુસ્તક
વાંચતો હતો અને ખર્મલેખમાંથી જે કડો વે વાંચતો હતો
તેમાં આ પ્રમાણે લખેલું હતું : “ તેના પર ધૂલમ ગુણરસમાં
આવ્યો તો પણ તથે નાન થઈને પોતાનું મો ઉધાઉયું નાફિ;
ભાવાન વધ કરવા આટે લઈ જવામાં આવે છે તેના જેવો,
અને કૃતી પોતાના ડાતરનાસી આગળ મુંગી રહે છે, તેના
જેવો વે હતો; તેથે તો પોતાનું મો ઉધાઉયું જ તફિ. ચુમ-
સથી તથા ન્યાય ચુકાદાથી તેને લઈ જવામાં આવ્યો, તેની
સેક્ષણના ભાષ્યસેમાંથી ડાખે વિચાર કર્યો, કે મારા લોડોના અપ-
ચાધાને લીધે તેના પર માર પણ્યો, ને સીને જીવતાઓની ભૂમિ
પ્રસ્થી મારી નાખવામાં આવ્યો ? ” (બગાયાહ ૫૩; ૭, ૮).
આ વખતે ધસુને ઓળખનાર હિલિપ નામનો એક ભાષ્યક
ઘોણની સાથે હતો, તથી પેલા હથથીએ હિલિપને પૂછ્યું:
“ પ્રથોધક ડોના વિષે એ કહે છે ? પોતાના વિષે કે ડોધ
ઘોણના વિષે ? ” પછી હિલિપે બોલવાનું જરૂર કર્યું, અને
શાખાની એ વાતથી આરંભ કરીને તેને ધસુનું પ્રગટ કર્યો
(પ્ર. કૃ. ૯: ૩૪, ૩૫), જંત પીતર, જે ધસુના ભાર ગિણ્યો.

માનિ। એક હતો તેણે યદ્વારી લોડા સમક્ષ હિંમતથી ઉપરેથા
કર્યો કે ર્ધસુ તેજ મહોવાહનો સેવક હતો. તેણે કહ્યું, “ઈંગ્રિઝ
દીમના, ઈસ્ટાના તથા યાકુઅના દેવે, એટલે આપણા ખૂબં
નીના દેવે, ચેતાના સેવક ર્ધસુને ભદ્રમાવાન કર્યો, જેને તમે
પહુંચાવ્યો, અને પીલાતે તેને છોડી દેવાનું દરાવ્યું હતું ત્યારે
તમે તેની આગળ તેનો નકાર કર્યો. પણ તમે તે પવિત્ર તથા
ન્યાયીનો નકાર કર્યો, અને અમારે સારુ એક ખૂનીને છોડી
હેવામાં આવે એવું માગીને તમે જીવનના અધિકારીને મારી
નાખ્યો; તેને ધર્થરે મૂશેલામાયી ઉડાડ્યો; અને અમે તેના
ચાકી છીએ.” ધર્થરે ચેતાના સેવકને જામો કર્યો, ને તેને
અથમ તમારી પાસે મોકલ્યો, જેથી તમારા દુષ્કૃત્યાથી ફરજીને
તે તમારામાના દરેકને આશીર્વાદ આપે” (ગ્રી. કૃ. ડિ: ૧૪-૧૫,
૨૫). એ વાત સંભળનારીમાના તેમાના ધર્થાએ વિશ્વાસ કર્યો
અને વિશ્વાસ કરનારની સંખ્યા આથરે પણ હળવની થઈ.

યાકુઅ—ધર્થરના સેવકની માદક શું તેણે પણ લખાઈના
અને પરોપકારનાં કર્યો કર્યા હતો ।

અધ્યકુલ મસીહ—સંત માત્યાની સુવાતાર્માં જે લખેલુ
છે, તે હું તમને વાર્તા સંભળાવું : “ફરાશીએઓ નીકળાને તેને

મારો નાખવાને મારે તેની વિરદ્ધ ભસવત ડરો. પણ ઈચ્છુ એ
નથીને ત્યારી નીકળો ગયો; અને ધણા કોઈ તેની પાછળા
ગયા, અને અધાને સાંલ કરીને તેણે તેમોને સખત આપો
આપી, કે તમારે મને પ્રગટ કરવો નહિ એ મારે કે યથાયાદ
પ્રબોધકે જે છલ્યું હતું તે પૂરું થાય કે જુઓ, મારો સેવક,
જેને મેં પદ્ધાંડ કર્યા; મારો પ્રિય, જેના પર મારો જીવ પ્રસન્ન
છે; તે પર હું મારો આત્મા મૂકીશ, અને તે વિદેશીઓને
ન્યાયકરણ પ્રગટ કરશો. તે જધો નહિ કરશો, ને થૂમ નહિ
પાડશો, અને તેની વાણી રસ્તાઓમાં કોઈ નહિ સાંભળશો. જ્યા
લગી ન્યાયકરણને તે જ્યમાં નહિ પહોંચાડે, ત્યાં લગી છુદેલું
થરુ તે ભાંગી નહિ નાખશો, ને ધુંઅાતું શણું પણ તે નહિ
હોલવશો, અને વિદેશીઓ તેના નામ પર આપા રાખશો’
(આત્મી ૧૨: ૧૪-૨૧).

અહુમદ—મેં જ્યારે પ્રથમ તે શબ્દો સાંભળ્યા ત્યારે
અને તો એમજ લાગ્યું, કે તે તો આપણા જલ્દી મિત્ર જેણે
લાય પડે છે.

અધુલા ભસીદ—ઈચ્છના સેવક જેવો આખેહુણ તો માત્ર
એક જ માણસ થઈ ગયો છે, અને તે તો ઈચ્છુ પ્રિસ્ત છે,

પરંતુ ખધા સારા લેકો તેને પગલે ચાલવા યત્ન કરે છે, તેથી ઈશ્વરનો સેવક આપણું જરૂને માટે એક આદર્શ છે. પોતાની પ્રથમ પત્રમાં ચંત પીતર પણ આજ વાત કહે છે: “આડર્શ, તમે પૂરો ભય રાખીને તમારા શેડોને આધીન થાઓ; ડેવળ જેઓ જલ્દી તથા ભાયાળું છે તેઓને જ નહિ, પણ વળી જેઓ કડક છે તેમને પણ આધીન થાઓ; કેમકે જો કોઈ ભાયુસ ઈશ્વર તરફના અકિલભાવને લીધે અન્યાય વેળિને દુઃખ સહે છે, તો તે ઈશ્વરની નજરમાં પ્રશંસાપાત્ર છે. કેમકે જ્યારે પાપ કરવાને લીધે તમે માર ખાઓ છો, ત્યારે જો સહન કરો છો; તો તેમાં પ્રશંસાપાત્ર શું છે? પણ સારું કરવાને લીધે જ્યારે તમે દુઃખ ભોગવો છો, ત્યારે જો તે સહન કરો છો, તો એ ઈશ્વરની નજરમાં પ્રશંસાપાત્ર છે. કારણું કે અને માટે તમને તેડવામાં આવ્યા છે; કેમકે ખિસ્તે પણ તમારે આટે સહન કર્યું, અને તમે તેને પગલે ચાલો, માટે તેણે તમોને નમૂનો આપ્યો છે. તેણે કંઈ પાપ કર્યું નહિ, અને તેના મોંભા હ્રદી કંઈ કપેઠ માલૂમ પણ નહિ. તેણે નિંદા સહન કરીને સામી નિંદા કરી નહિ; દુઃખો સહન કરીને ધમકી આપી નહિ; પણ અદલ ન્યાય કરનારને પોતાને સોણી દીધોં;...તેના ધાર્યાથી તમે સાંન થમા” (૧ પીતર ૨; ૧૮-૨૪).

યાકુથ—એ તો એક અળવથ જેવું લાખણું છે. મને હુમેશાથી એમજ લાગતું આવ્યું છે કે ઈસુ તો અમારા યહૃદી પ્રવેષકામના એક હતો, અને ખ્રિસ્તી માણુસે તેના વિષે જે જે કહે છે તે બધા સાચે જે કે હું સંભત થઈ શકતો નથી, તથાપિ તેની પાછળા તેને પગદે યાલવા એક નમૂના તરીકે હું તેનો સ્વીકાર ખુશીથી કરું હું.

અહુમણ—વાત તો ખરી છે; જે આપણાથી બની શકતું હોય, તો ખ્રિસ્ત જ એક એવો નમૂનો છે કે જેને પગદે આપણે યાલવું જોઈએ, એ વાત સૌ કોઈ નાણું છે. પરંતુ કે તો પાપરહિત હતો, જ્યારે આપણે તો પાપથી લફાડેલાં છીએ; તથી તેને પગદે શી રીતે યાલી શકાય? આ શણ્ણો તો મારા કાનમાં રથુકચા જ કરે છે : “તેના ધારોથી તમે સાના થયા.” વળી, હમણાં અધ્યાત્મ મસીહે એવું પણ વાંચ્યું હૈ “ખ્રિસ્તે તમારે ભાઈ પણ સહન કર્યું,” અમને કહો જોઈએ, શું એ વાત તહુન સાચી છે?

અધ્યાત્મ મસીહ—કુનિયાભા જે ડોઝ સાચી વાત હેઠળી તે તે જ છે. અમે મસુને તારનાર કહીએ છીએ એ શું તમને માલામ જ નથી?

અહુમદ—દા; પરંતુ હું તો એમજ ધારતો હતો કે તે
વાત તો જ્ઞિસ્તીઓને જ લાગુ પડે છે.

યાકુથ—“હું તને લોકના (એટલે યહુદી લોકના) હકમાં
કરારણ નીમીશ; વિહેખીઓને (એટલે બાકીની મનુષ્યાનત),
અથેં પ્રકારણ કરાવીશ” એવો ધમ્ય લેખમાં (યચાયાદ ૪૨; ૬)
કરેલો ઉલ્લેખ તને યાદ નથી શું?

અધૃતુલ ભસીહ—તારનાર એજ તેનું નામ છે, પરંતુ
વાંમ કરતાં તે વિશેષ અર્થસ્વયં છે, કારણ કે જે કોઈ તને
એળાખે છે, તે એમ જ લાભે છે કે તે અને માત્ર તે એકદો
જ તેઓનો તારનાર છે. “ભીજા કોઈથી તારણું નથી; કેમકે
નથી આપણું તારણું થાય એવું ભીજું કોઈ નામ આકાશ
તળે માણસોમાં આપેલું નથી” (પ્રે. ફ. ૪; ૧૨).

યાકુથ—આપણા ભીજા એક પ્રણોધકના પુસ્તકમાં લખેલું
છે, કે “સૈન્યોના દેવ યહેવાદ કહે છે, કે હજ પણ વિહેખીઓ
તથા ધર્યાં નગરના રહેવાસીઓ આવશે; એક નગરના
રહેવાસીઓ ભીજા નગરના રહેવાસીઓની પાસે જઈને કહેશે,
આલો, આપણે યહેવાદની કૃપા યાચવાને તથા સૈન્યોના દેવ

મહોવાહની શોધ કરવાને જલદી જઈએ; હું પણ જઈશ”
(જાપાર્યાં ૮; ૨૦; ૨૧).

આખુલ ભસીછ—સમસ્ત દુનિયા પર લોકો આને કહે
છે, કે “હું પણ જઈશ.” હિંદુ, મુસ્લિમાન, ચીનાઓ અને
મૂર્તીપુરુષો, દરેક જલિના અને દેશનાં જી અને પુરુષો જગ-
તના એ તારનાર ઈસ્ટ ખિસ્ત તરફ પોતાનું મુખ ઝેરવી રહ્યા
છે. અને ખિસ્તની સમક્ષતામાં તેઓને જે આનંદ થાય છે,
તેજ સામિતી આપે છે કે ખિસ્તના મરણુરૂપ વળિદાન વ્યથે
અથું નથી.

યાદુઅ—હું તે વાત લગભગ માની શકું છું; કારણું કે,
જે હોઈ પુસ્તકો મેં વાચ્યાં છે, તેમાં અમારા ગ્રણોધક યચા-
યાહે વચ્ચેલા ઈશ્વરના સેવક જેવું સંપૂર્ણ પાત્ર મેં કદી જ
નેથું નથી. વળી તમારા કથન મુજબ ઈસ્ટ જેવી વ્યક્તિત્વે
જે આ દુનિયા પર ઘરેઘર હયાતી ભોગવી હોય, અને ઈશ્વરના
સેવકના જેવું અથવા તે કરતાં પણ ચઠિયાતું જીવન જે તેણે
જુલ્યું હોય, તે તેના અતુયાયી થવાનો ધનકાર કોણું કરી
જુદે? પરંતુ તમે કહો છો તે મુજબ ખિસ્ત આ દુનિયા પર

શ્રી અથો, તે ખાતરીપૂર્વક ડેવી રીતે જાણી શકાય ?

અધ્યાત્મ ભસીહુ—એમ કરેા કે આપણે ત્રણે બ જણું સાંજે બેગા યદ્યાએ, અને આ વાતો એમજ છે કે નહિ તે માટે ઈજિલં (સુવાર્તા) માથી શોધ કરીએ.

યાદ્રૂષ—તે મુજબ કરવા હું તો રાજુ છું.

અહુમદ—અને હું પણ. પરંતુ શું તે ધણી અધરી છે ! અને અમારે માટે તેનો તરફાને કરી શકો એટબી વિદ્ધતા તમે ધરાવો છો શું ?

અધ્યાત્મ ભસીહુ—વિદ્ધતા ? ના, નથી. પરંતુ તરફાને કરવાની જરૂર જ નથી, કારણું કે ઈજિલં તો દુનિયાની દરેક ભાષામાં લખાયેલી છે, અને દરેક ભાષામાં એક જ સરળી વાત મળી આવે છે. ને સુસ્કેચીએ છે. તે તો ભાષાની નહિ, પરંતુ તેમાં ને વાતો કહેવામાં આવી છે તે સંઅંધીની છે. દ્વારાલા તરીકે અહીં આગળ ત્રણ ધર્થાં જ અધરા વિધાને રજૂ કરવામાં આવ્યા છે : “ને કોઈ ભારી પાછળ આવતો આહે, તો તેણે પોતાનો નકાર કરવો, ને પોતાનો વધસ્તંખ ફિંઘીને ભારી પાછળ આલવું ” (ભાક' ૮; ૩૪); “ ને

કોઈ તમારામા મુખ્ય થવા ચાહે, તે તમારો દાસ થાય”
 (માત્રાં ૨૦; ૨૭); “સિધ્ય પોતાના શુદ્ધ કરતાં મેઠો નથી,
 પણ પ્રત્યેક જન સંપૂર્ણ રીતે કેળવાયા પછી પોતાના શુદ્ધ
 સરખો થશે” (હુક ૬, ૪૦). એ વાતો તમે શું સમજ
 રક્ખો છો?

અહુમદ—ગણદો તો એવા સાદા છે કે એક બાળક પણ
 તે સમજ શકે, પરંતુ આપણું હદ્દ્યો સમજ શકે તે કરતાં
 વિશેષ માગણી તે ગણદોમા સમાયેલી છે, અને આપણું હદ્દ્યો
 આણા રાખી શકે તે કરતાં વિશેષ વરદાન તેમા સમાયેલું છે.

અણદુલ ભસીહ—ઇથર આપણું હદ્દ્યો કરતાં વિશેષ
 માહાન છે, અને તેનો સ્વીકાર કરવા તે આપણું હદ્દ્યોને વિશેષ
 વિશાળ કરશે. આજ સાંજે ધૂટા પડ્યા પહેલાં આપણે તેની
 પ્રાયર્ના કરીએ, કે જેથી તેની ઓળખ તે આપણું કરાવે.

(ત્રણેથ જન બિલા થાય છે, અને શાંતપણે પ્રાર્થનામાં ઈશ્વર
 મન્યે પોતાનાં હદ્દ્યો જીંચાં કરે છે અને “ત્રણ માણુસો તને શોષે
 છુ” એવા સુસમાચાર જહેર કરવાને માટે સ્વર્ગમાંના ફુતો ઈશ્વરના
 શાન્દાસુન આપજા જ્યા જીતાવળ કરે છ.)

॥१॥

नीचेनां पुस्तके वाच्यवां भलाभणु छे.

- [१] ईश्वर पितानी रीत
- [२] जैनध
- [३] अभीरअलीनुं दर्शन
- [४] प्रेमनुं पराक्रम
- [५] हृष्यगीता
- [६] हैवी वयनाभृत
- [७] साधु सुंदरसींग

Henry Martyn School Papers No. 3.

*Printed with permission of the Henry Martyn
School for the Literatur Committee of the General
Board of the Gujarat Chuch Council.*

1st Edition

1966

Copies 4000

Printed at Kirit Printery Ratanpole, Ahmedabad.

**GUJARATI CHRISTIAN FELLOWSHIP
OF PHILADELPHIA
10th CENTRAL AVE.
CHELTENHAM, PA 19012-2103**

કિ.મત : ૫ પૈસા

